

Jalovec obecný nízký

***Juniperus communis* subsp. *alpina* (Neilr.) Čelak.**

Stupeň ohrožení: C1

syn.: *Juniperus sibirica* Burgsdorf, *J. communis* subsp. *nana* (Willd.) Syme

POPIS

Nízký keř vzrůstu do 1 m výšky, tvořící husté skupiny až porosty s vystoupavými prýty. Kořenující větve se stále zmlazují a staré části odumírají. Větvení je husté, nepravidelné, s tenkými výhonky. Jehlice 4-8 mm dlouhé, asi poloviční délky než u subsp. *communis*, krátce zašpičatělé, přitisklé k větévkám. Dvoudomá dřevina, dužnaté šišky (galbuly) jsou při dozrání druhým až třetím rokem modře zbarvené a ojíněné.

EKOLOGIE

Světломilný druh, nesnášející jakýkoliv zástin. Je přizpůsobivý velmi rozmanitému množství vláh a snáší vysychavá i silně podmáčená stanoviště. Roste na podkladech velmi různého složení, od vápenců po kyselé horniny; snese i čistá rašeliniště vrchovišť. Vystačí s velmi krátkou vegetační dobou. Vyrovná se s drsnými klimatickými podmínkami.

Je to dřevina obvykle chladných poloh, v ČR se nachází zejména na severních a severovýchodních expozicích a v rozpětí nadmořských výšek 800-1400 m, dle záznamů běžně 800 až 900 m n. m., většina lokalit leží v 7.-9. lesním vegetačním stupni.

Druh se v ČR vyskytuje velmi zřídka, jeho výskyt byl zaznamenán ve 3 třídách fytocenologického systému, přičemž asi 50 % záznamů pochází ze třídy *Vaccinio-Piceetea*, ze svazu *Piceion excelsae*.

Vyskytuje se ve třídách *Oxycocco-Sphagnetea* i *Nardo-Callunetea*, je častý i ve svazu *Pinion mughii*. Druh roste často v nelesních společenstvech.

ROZŠÍŘENÍ

Cirkumpolární taxon, zastoupený v chladných oblastech Eurasie i Severní Ameriky. V Evropě je tento jalovec rozšířen do oblasti tajgy a tundry na severu, a dále nad horní hranicí lesa v jižněji položených pohořích. U nás je to druh keřovitých formací nad horní hranicí lesa, spolu s klečí, výjimečně vrchovišť. V Čechách roste v Krkonoších a Jizerských horách, na Moravě v Jeseníkách.

PŘÍČINY OHROŽENÍ

Porosty jalovce nízkého jsou často ničeny vypalováním. Jalovec obecný nízký je v ČR druh zákonem chráněný. V poslední dekádě došlo k výraznému ústupu jalovce v horských polohách, významně se snížil počet samičích jedinců – problém s generativní reprodukcí.

SEZNAM LITERATURY

BUREŠ L., BUREŠOVÁ Z., NOVÁK V., 1989. *Vzácné a ohrožené rostliny Jeseníků*. 1. díl. ČSOP OV Bruntál.

GRULICH V., 2012. *Red List of vascular plants of the Czech Republic, 3rd edition*. Preslia 84: 631–645.

HOLUB J., 2000. *Černá listina vymizelých taxonů květeny České republiky a Slovenské republiky*. Preslia 72: 167-186.

HOLUB J. & PROCHÁZKA F., 2000. *Red list of vascular plants of the Czech Republic - 2000*. Preslia 72: 187-230.

KRÁLOVÁ Š., 2002. Závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd: Rašeliniště Jizery L0062JH.

PLOCEK A., 1982. *Květena Jizerských hor. 1. Přírodní poměry a přehled vegetace*. Sborník Severočeského muzea, přírodní vědy 12: 5-44

PLZÁKOVÁ H., 1971. *Rozšíření některých horských druhů v ČSR*. DP PŘF UK.

PROCHÁZKA F. (ed.), 2001. *Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000)*. Příroda 18: 1-166

SKALICKÁ A., 1988. *Cupressaceae*. In: *Květena České socialistické republiky*, vol. 1, Hejný, S., Slavík, B. (eds), Academia, Praha.

SLAVÍK B., 1983. Výšková minima a maxima v rozšíření druhů cévnatých rostlin ČSR I. *Zprávy Československé botanické společnosti* 18/2: 89-98

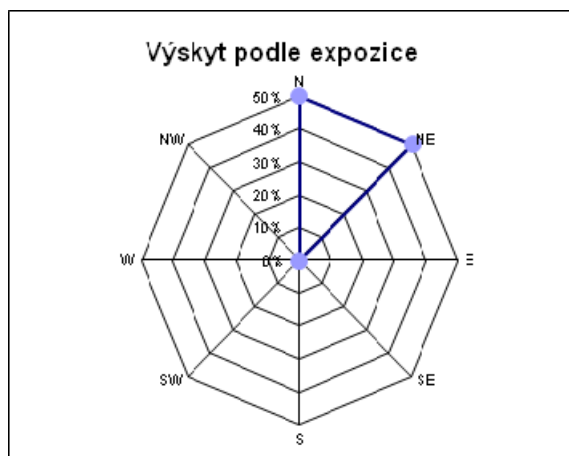
SVOBODA P., 1953, *Lesní dřeviny vol. 1*, ČSZA Praha.

ŠOUREK J., 1969. *Květena Krkonoš*. Academia, Praha.

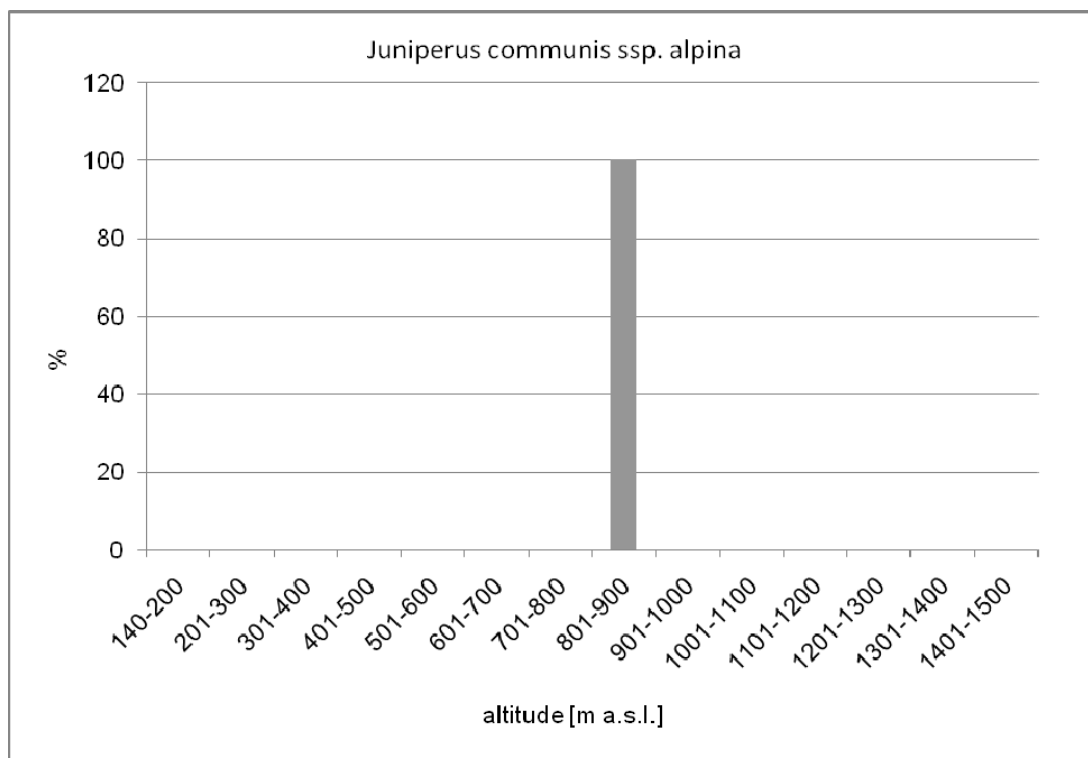
ÚRADNÍČEK L., MADĚRA P., TICHÁ S., KOBLÍŽEK J. 2010. *Woody plants of the Czech Republic*. Lesnická práce, Kostelec nad Černými lesy, pp. 368.

VIŠŇÁK R. 2003. *Jizerskohorská rašeliniště po 40 letech a jejich botanická charakteristika*. Sborn. Severočes. Mus., Liberec, Přír. Vědy, 23: 11-84.

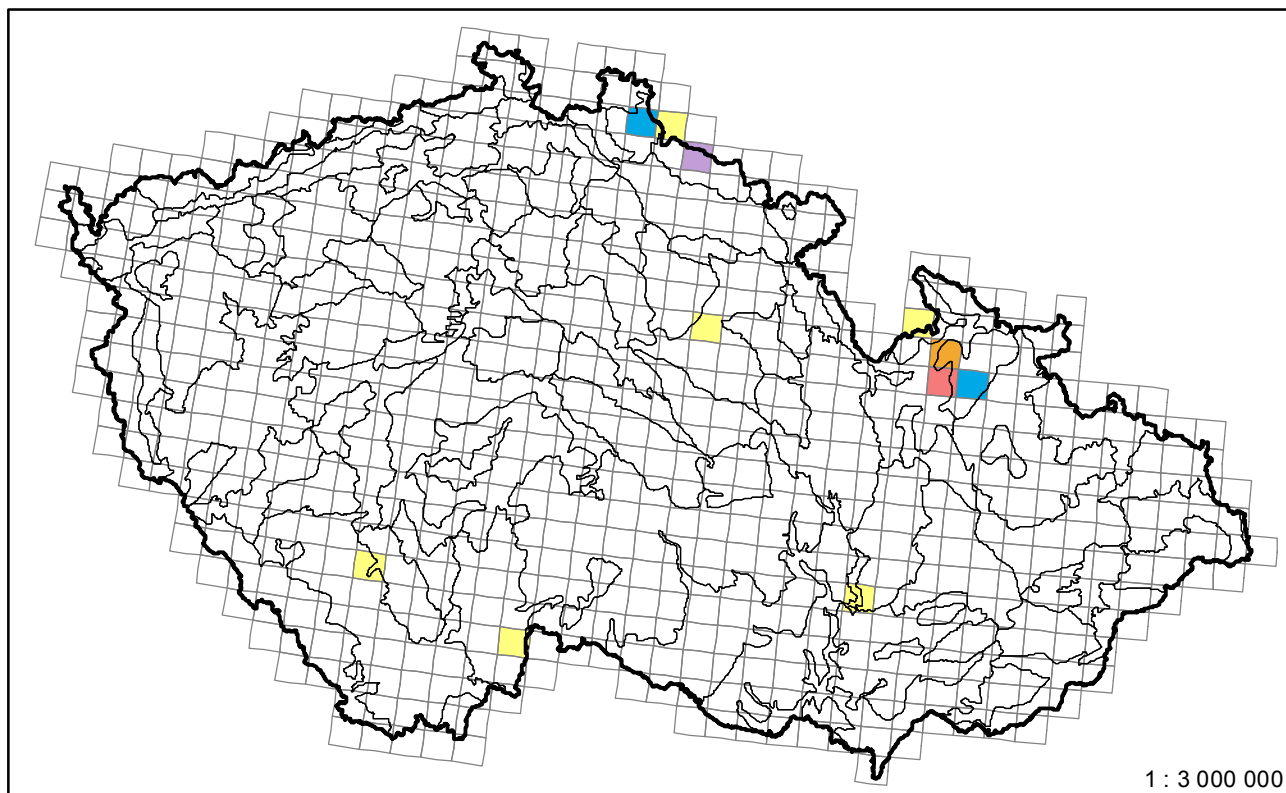
ZLATNÍK A., 1925. *Les associations de la végétation des Krkonoše et le pH*. Věstn. Král. Čes. Společ. Nauk, Praha, 10: 1-67

Výskyt podle nadmořské výšky

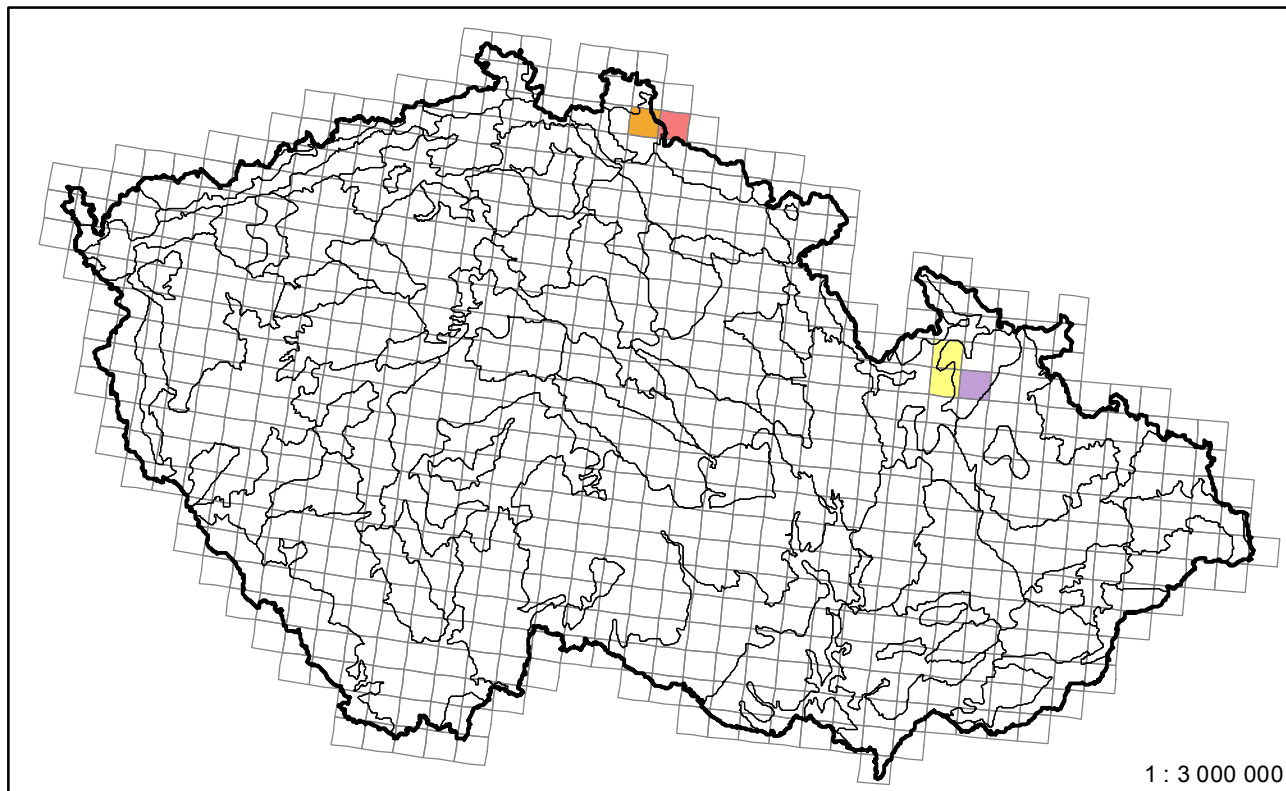

Výskyt do roku 2000

počet lokalit 1 2 4 8 9 - 10

Výskyt po roce 2001

počet lokalit 2 10 22 33